



Nacionālais veselības
dienests

Ļaundabīgo audzēju diagnostikas kārtība

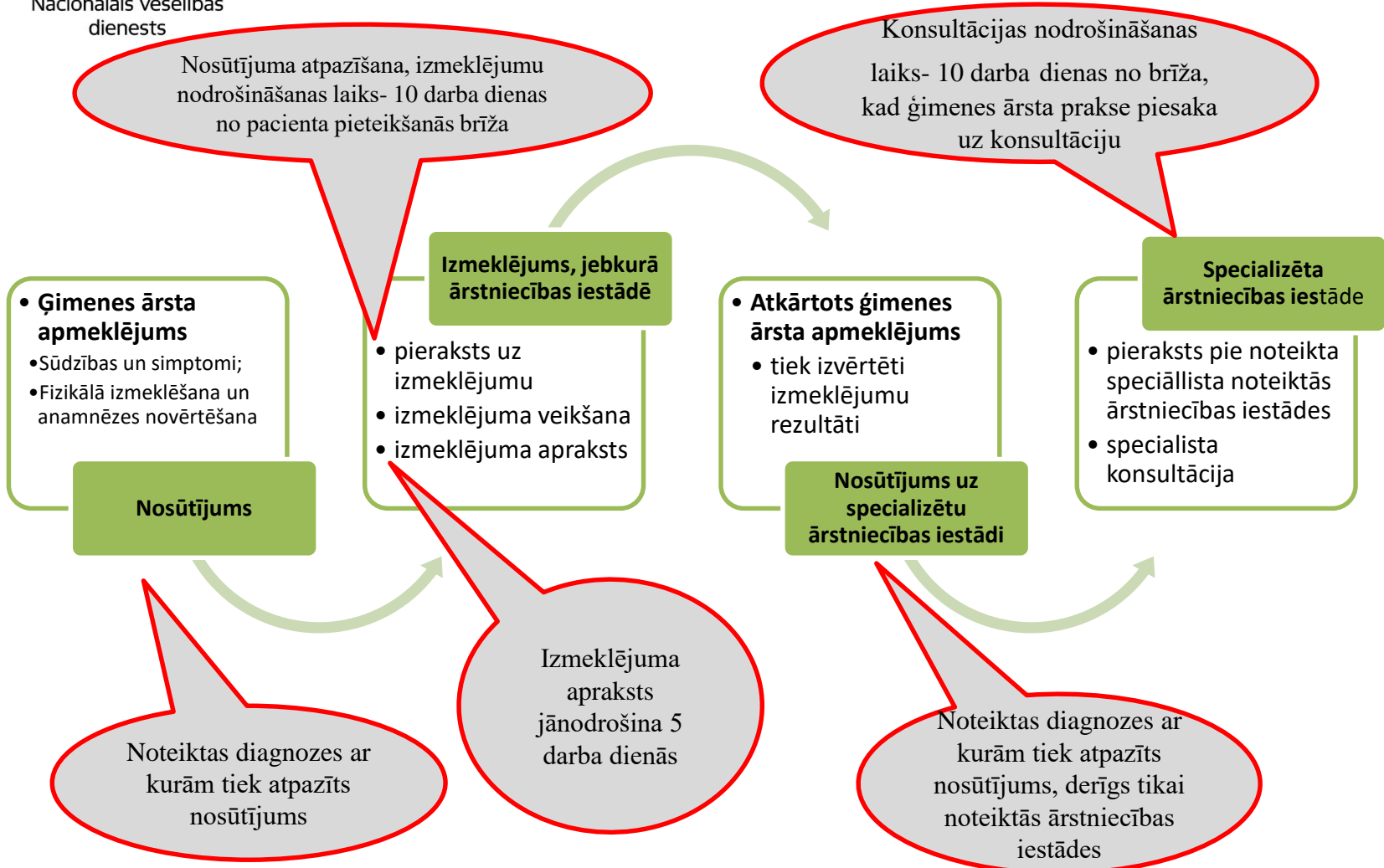
Anita Zolmane

Nacionālā veselības dienesta Kurzemes nodaļas vadītājas vietiece



Nacionālais veselības dienests

Ļaundabīgo audzēju primārā diagnostikas norises shēma





Nacionālais veselības
dienests

Kārtība ļaundabīgo audzēju primārai diagnostikai

Audzēja lokalizācijas vieta/SSK-10 ar atvasinātajām klasifikācijām	Ģimenes ārsta apmeklējuma laikā		Ļaundabīgo audzēju primārie diagnostiskie izmeklējumi			Ārstniecības persona, pie kuras nosūta personu ar konstatētu atradi
	Sūdzību un simptomu izvērtēšana	Fizikāla izmeklēšana un anamnēzes noskaidrošana	Laboratoriskie izmeklējumi	Vizuālās diagnostikas izmeklējumi	Citi izmeklējumi	
1.Krūts Z03.150	1.1. Konstatē šādas sūdzības vai simptomus: 1.1.1. pacientei vecumā no 30 gadiem ir neskaidrs veidojums krūtī ar/ bez sāpēm; 1.1.2. pacientei vecumā no 30 gadiem ir veidojums padusē; 1.1.3. pacientei vecumā virs 50 gadiem ir sūdzības saistībā ar viena krūts gala: 1.1.3.1. izdalījumiem; 1.1.3.2.ievilkumumiem; 1.1.3.3.citām pārmaiņām vai sūdzībām.	1.2. Veic šādas pārbaudes: 1.2.1. krūšu un padušu apvidus apskati (deformācija, asimetrija, iztilpums, ievilkums, krūtsgala pārmaiņas); 1.2.2. krūšu un limfmezglu palpāciju, pārbaudot, vai nav: 1.2.2.1. veidojums vienā vai abās krūtīs, ar paceltām un nolaistām rokām; 1.2.2.2. palielināti limfmezgli vienā vai abās padusēs; 1.2.2.3. palielināti zem vai virs atslēgkaula limfmezgli vienā vai abās pusēs.	1.3.Netiek veikti.	1.4. Veic šādus izmeklējumus : 1.4.1. diagnostisko ultrasonogrāfiju sievietei līdz 35 gadu vecumam; 1.4.2. diagnostisko mamogrāfiju sievietei vecumā virs 35 gadiem; 1.4.3. diagnostisko mamogrāfiju sievietei līdz 35 gadu vecumam gadījumos, ja iepriekšējos ultrasonogrāfijas izmeklējumos ir bijušas aizdomas par patoloģiju, kas nav pārliecinoši labdabīga.	1.5. Netiek veikti.	1.6. Nosūta pie ķirurga, kurš specializējies krūts slimību ārstēšanā uz kādu no šādām ārstniecības iestādēm: 1.6.1. SIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"; 1.6.2. VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca"; 1.6.3. SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca"; 1.6.4. SIA "Liepājas reģionālā slimnīca"; 1.6.5. SIA "Piejūras slimnīca".



Nacionālais veselības
dienests

Pacientu diagnožu kodēšana

- Noteiktām lokalizācijām – noteikti diagnožu kodi, papildināts SSK-10 ar jauniem diagnožu kodiem

Lokalizācija	Diagnozes
Krūts	Z03.150 - Izmeklēšana iespējama krūts ļaundabīga audzēja dēļ
Priekšdziedzeris	Z03.161 - Izmeklēšana iespējama prostatas ļaundabīga audzēja dēļ
Āda	Z03.144 - Izmeklēšana iespējama cita ļaundabīga ādas audzēja dēļ
Resnā un taisnā zarna	Z03.118 - Izmeklēšana iespējama resnās zarnas ļaundabīga audzēja dēļ; Z03.119 - Izmeklēšana iespējama sigmveida un taisnās zarnas savienojuma ļaundabīga audzēja dēļ; Z03.120 - Izmeklēšana iespējama taisnās zarnas ļaundabīga audzēja dēļ
Bronhi un plaušas	Z03.134 - Izmeklēšana iespējama bronhu un plaušu ļaundabīga audzēja dēļ
Kuņģis	Z03.116 - Izmeklēšana iespējama kuņģa ļaundabīga audzēja dēļ
Nieres	Z03.164 - Izmeklēšana iespējama nieres ļaundabīga audzēja dēļ, atskaitot nieres blādiņu; Z03.165 - Izmeklēšana iespējama nieres blādiņas ļaundabīga audzēja dēļ
Urīnpūslis	Z03.167 - Izmeklēšana iespējama urīnpūšļa ļaundabīga audzēja dēļ
Aizkuņģa dziedzeris	Z03.125 - Izmeklēšana iespējama aizkuņģa dziedzera ļaundabīga audzēja dēļ
Olnīcas	Z03.156 - Izmeklēšana iespējama olnīcu ļaundabīga audzēja dēļ



Nacionālais veselības
dienests

Ģimenes ārstu darbība onkoloģisko slimību primārās diagnostikas algoritmā

- noteikto fizikālo izmeklēšanu, anamnēzes ievākšanu un nosūtīšanu uz nepieciešamajiem izmeklējumiem ārsts **veic tā apmeklējuma laikā, kad pirmo reizi konstatēta kāda no minētajām sūdzībām vai simptomiem;**
- nosūtot personu uz minētajiem diagnostiskajiem izmeklējumiem **ārsts ievēro nosacījumus par nosūtījuma veidlapas aizpildīšanu,** nodrošinot ārstniecības iestādēm atpazīt personas prioritāti izmeklējuma saņemšanai;
- nosūtot personu, kurai primārās diagnostikas laikā konstatēta atrade, pie noteiktiem speciālistiem, **ārsts nosūtījumā norāda anamnēzes datus, fizikālās izmeklēšanas datus un veikto izmeklējumu atradnes, nodrošinot speciālistam iespēju iepazīties ar pilnīgu informāciju par veikto ļaundabīgo audzēju primāro diagnostiku;**



Nacionālais veselības dienests

Kārtība jaundabīgo audzēju sekundārai diagnostikai

Audzēja veids (diagnozes kods atbilstoši SSK-10 ar atvasinātajām klasifikācijām)	Diagnozes morfoloģiska apstiprināšana	Izmeklējumi slimības izplatības novērtēšanai	Citi papildu izmeklējumi	Turpmākās terapijas taktikas lēmuma pieņēmējs
1. Krūts vēzis (pirms morfoloģiskā apstiprinājuma – Z03.150; pēc morfoloģiskā apstiprinājuma: pamatdiagnoze – C50 un blakusdiagnoze – Z03.150)	1.1. Veic šādus izmeklējumus: 1.1.1. krūts veidojuma vaļēja vai svārpsta (core) biopsiju (taustes vai stereotaktiskā, vai ultrasonogrāfijas kontrolē) vai tievās adatas aspirāciju; 1.1.2. nepieciešamības gadījumā atstājot biopsijas vietā (audzēja masā) klipsi vai marķieri; 1.1.3. audu parauga morfoloģisku izmeklēšanu	1.2. Ņemot vērā klīnisko vēža stadiju, veic šādus izmeklējumus: 1.2.1. ja vēzis ir stadijā no 0 līdz IIB, veic: 1.2.1.1. kaulu scintigrāfiju, ja ir sāpes kaulos vai palielināts sārmainās fosfatāzes līmenis serumā; 1.2.1.2. krūškurvja datortomogrāfiju, ja ir elpošanas traucējumi; 1.2.1.3. vēdera dobuma datortomogrāfiju, ja ir palielināts sārmainās fosfatāzes līmenis serumā vai izmainītas aknu proves, vai ir sūdzības vai simptomi, kas saistīti ar vēdera dobuma orgāniem; 1.2.1.4. iegurņa orgānu datortomogrāfiju, ja ir sūdzības vai simptomi, kas saistīti ar iegurņa orgāniem; 1.2.2. ja ir metastātisks vēzis vai vēzis III vai IV stadijā, veic: 1.2.2.1. krūškurvja datortomogrāfiju; 1.2.2.2. vēdera dobuma datortomogrāfiju; 1.2.2.3. iegurņa orgānu datortomogrāfiju, ja ir klīniskas indikācijas; 1.2.2.4. kaulu scintigrāfiju; 1.2.3.1. izņemot, klīniski I, II un ķirurģiski operējamu III stadiju; 1.2.3.2. sākot no klīniskās stadijas IIIA (T3, N1, M0), ja tas maina ārstēšanas taktiku; 1.2.3.3. ja datortomogrāfijas un/vai kaulu scintigrāfijas izmeklējumi rezultāti ir apšaubāmi vai neapstiprina aizdomas un, ja PET/CT veikšana mainīs ārstēšanas taktiku	1.3. Atbilstoši nepieciešamībai veic: 1.3.1. laboratoriskos izmeklējumus, nosakot: 1.3.1.1. gammaglutamīntransferāzes līmeni serumā; 1.3.1.2. sārmainās fosfatāzes līmeni serumā; 1.3.1.3. nieru funkcionālos rādītājus, ja plānoti izmeklējumi ar kontrastvielas ievadīšanu; 1.3.2. ja reģionālie (paduses, parasternālie, infraklavikulārie, supraklavikulārie) limfmezgli ir taustāmi, izņemot vēža IV stadiju, veic limfmezgla punkciju vai biopsiju un parauga morfoloģisku izmeklēšanu	1.4. Ārstu konsilijs, kurā piedalās vismaz viens ķirurgs, kas specializējies krūts slimību ārstēšanā, radiologs terapeits un onkologs ķīmijterapeits, izņemot gadījumu, ja reģionālajos limfmezglos nav atrastas metastāzes (c/pN ₀), tad lēmumu pieņem ārstējošais ārsts (ķirurgs, kas specializējies krūts slimību ārstēšanā)



Nacionālais veselības
dienests

Telefoni pacientu pieteikšanai uz noteiktu speciālistu konsultācijām specializētās ārstniecības iestādēs

Ārstniecības iestāde	Telefons	Telefona darba laiks
Rīgas austrumu klīniskā universitātes slimnīca	67042264 67041064	8.00-14.00 8.00 – 18.00
Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca	25650310 67095393	8.00-19.00
Piejūras slimnīca	63422968	Pirmdiena-ceturtdiena 8.00-17.00 Piektdiena 8.00-16.00
Liepājas reģionālā slimnīca	63403231	8.00-16.00
Daugavpils reģionālā slimnīca	65422419	7.00-19.00



Nacionālais veselības
dienests

Pacienta līdzmaksājuma apmērs

Pacienta līdzmaksājuma apmērs noteikts MK noteikumu Nr.555 13. pielikumā, un onkoloģijas pacientiem tas ir:

- par ģimenes ārsta apmeklējumu -1.42 EUR;
- par speciālista apmeklējumu -4.27 EUR;
- par ārstēšanos dienas stacionārā -7.11 EUR;
- par ārstēšanos diennakts stacionārā -7.11 EUR;
- par operāciju zālē veiktajām manipulācijām iestāde var iekasēt līdzmaksājumu 31 EUR



Nacionālais veselības
dienests

Atbalsts kompensējamiem medikamentiem onkoloģijas pacientiem

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 899 “Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība” (turpmāk – Noteikumi) gadījumos, ja diagnoze nav iekļauta šo Noteikumu [1. pielikumā “Slimības, kuru ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumi tiek kompensēti”](#) un attiecīgās slimības ārstēšanā bez konkrēto zāļu lietošanas nav iespējams uzturēt pacienta dzīvības funkcijas **vai arī**, ja diagnoze ir iekļauta šo Noteikumu [1. pielikumā](#), bet Kompensējamo zāļu sarakstā nav iekļautas nevienas zāles attiecīgās diagnozes ārstēšanai, Nacionālais veselības dienests (NVD) var lemt par zāļu iegādes izdevumu kompensāciju pacientam individuālā kārtībā.

Individuālās kompensācijas gadījumā valsts kompensē zāļu iegādes izdevumus ne vairāk kā **14 228,72** eiro apmērā – vienam pacientam **12** mēnešu periodā.



Nacionālais veselības
dienests

Pozitronu emisijas datortomogrāfijas (PET) izmeklējumi

No 01.07.2018 iespējams veikt valsts apmaksātu pozitronu emisijas datortomogrāfijas (PET) izmeklējumu. Šie izmeklējumi tiek veikti ļaundabīgo audzēju sekundārā diagnostikā, ja par to lēmis ārstu konsīlijs pie šādām indikācijām:

- krūts vēža gadījumā – distālo metastāžu izslēgšanai ļaundabīgā audzēja III stadijā;
- bronhu, plaušu vēža gadījumā – ļaundabīgā audzēja I-III stadijai;
- resnās un taisnās zarnas vēža gadījumā – iepriekš diagnosticētu (nosūtījumam pievienota informācija par konstatēto atradni) distālu metastāžu novērtēšanai potenciāli operējamiem pacientiem;
- limfoīdo audu ļaundabīgo audzēju un mielomas ekstramedulāras diseminācijas gadījumā;
- melanomas gadījumā – ļaundabīgā audzēja III vai IV stadijai.



Nacionālais veselības
dienests

Nosūtīšanas kārtība pozitronu emisijas datortomogrāfijas (PET) izmeklējumu saņemšanai

Lēmuma pieņemšana par nepieciešamību veikt PET izmeklējumu tiek īstenota tikai piecās ārstniecības iestādēs –

- Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcā;
- Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīcā;
- Daugavpils reģionālā slimnīcā;
- Liepājas reģionālā slimnīcā;
- Piejūras slimnīcā.

Izsniegt nosūtījumu PET izmeklējuma veikšanai var **tikai** šīs ārstniecības iestādes, ja par to ir lēmis ārstu konsilijs minētajās ārstniecības iestādēs.

Saņemot nosūtījumu valsts apmaksāta PET/CT izmeklējuma veikšanai pacients var brīvi izvēlēties vienu no trim ārstniecības iestādēm, kas noslēgušas līgumu ar Nacionālo veselības dienestu:

- A/S "Latvijas Jūras medicīnas centrs" (Patversmes ielā 23, Rīgā);
- SIA "Medicīnas sabiedrība "ARS"" (Skolas ielā 5, Rīgā);
- SIA "RSU Nukleārās medicīnas klīnika" (Gardenes ielā 13, Rīgā).



Nacionālais veselības
dienests

Ārstniecības riska fonds (ĀRF) – pacienta iespēja saņemt atlīdzību par kaitējumu veselībai vai dzīvībai (1)

Pacientam ir tiesības uz atlīdzību par:

- viņa dzīvībai vai veselībai nodarīto kaitējumu (arī morālo kaitējumu), kuru ar savu darbību vai bezdarbību nodarījušas ārstniecības iestādē strādājošās ārstniecības personas vai radījuši apstākļi ārstniecības laikā;
- izdevumiem, kas saistīti ar ārstniecību, ja ārstniecība ir bijusi nepieciešama, lai novērstu vai mazinātu ārstniecības personas vai apstākļu ārstniecības laikā nodarītā kaitējuma nelabvēlīgās sekas pacienta dzīvībai vai veselībai.

Iesniegums Ārstniecības riska fondā jāiesniedz ne vēlāk kā divu gadu laikā no kaitējuma atklāšanas dienas, taču ne vēlāk kā triju gadu laikā no tā nodarīšanas dienas.



Nacionālais veselības
dienests

Ārstniecības riska fonds (ĀRF) – pacienta iespēja saņemt atlīdzību par kaitējumu veselībai vai dzīvībai (2)

Pacientam ir tiesības uz atlīdzību par viņa dzīvībai vai veselībai nodarīto kaitējumu, neatkarīgi no tā:

- vai tiek sniegti valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi vai maksas pakalpojumi;
- kāds ir iestādes statuss – valsts, pašvaldības vai privātā ārstniecības iestāde;
- vai ārstniecības iestāde ir veikusi ārstniecības riska maksājuma iemaksu.

Maksimālais atlīdzības apjoms ir paredzēts 142 290 eiro apmērā par nodarīto kaitējumu pacienta dzīvībai vai veselībai (tajā skaitā arī morālo kaitējumu), kā arī atlīdzība par pacienta ārstniecības izdevumiem šo izdevumu apmērā.



Nacionālais veselības
dienests

Paldies par uzmanību!

Nacionālais veselības dienests

Cēsu iela 31 k-3 (6. ieeja, 2., 3. un 4. stāvs)

Rīga, Latvija, LV-1012

Tālrunis: 67043700

E-pasts: nvd@vmnvd.gov.lv

Mājas lapa: www.vmnvd.gov.lv

Twitter: www.twitter.com/vmnvd